రాజ్యాంగం (నూట ఇరవై ఎనిమిదవ సవరణ) బిల్లు, 2023 ద్వారా "మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు, 2023" ను ఆమోదించిన భారత ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాము మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంచే చేపట్టిన క్రియాశీలకమైన చర్యలను విశదీకరిస్తున్నాం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ తీర్మానం

తేదీ 25.09.2023

1. 1993 సంవత్సరంలో రాజ్యాంగంలో 73వ మరియు 74వ సవరణల ద్వారా పంచాయతీలు మరియు మున్సిపాలిటీలలో మహిళలకు మూడింట ఒక వంతు సీట్లు కేటాయించబడ్డాయి. జనాభాలో వారి సంఖ్యకు అనుగుణంగా షెడ్యూల్డ్ కులాలు (ఎస్సీలు) మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలు (ఎస్టీలు) కోసం లోక్‌సభ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభలలో సీట్ల రిజర్వేషన్ల కోసం కూడా రాజ్యాంగం నిబంధిస్తున్నది. లోక్‌సభ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభలలో మహిళలకు సీట్ల రిజర్వేషన్‌ను రాజ్యాంగం కల్పించలేదు.

2. 17వ లోక్‌సభలోని మొత్తం సభ్యులలో 15% మంది మహిళలు కాగా, రాష్ట్ర శాసనసభలలో సగటున మహిళలు మొత్తం సభ్యులలో 9% ఉన్నారు. 2015లో, భారతదేశంలో మహిళల స్థితిగతులపై నివేదికలో (మహిళ, శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వశాఖ, కేంద్ర ప్రభుత్వం) రాష్ట్ర శాసనసభలు మరియు పార్లమెంటులో మహిళల ప్రాతినిధ్యం దుర్భరంగా కొనసాగుతోందని పేర్కొంది. స్థానిక సంస్థలు, రాష్ట్ర శాసనసభలు, పార్లమెంటు, మినిష్టిరియల్ లెవెల్ మరియు ప్రభుత్వ నిర్ణయాధికార సంస్థల్లో కనీసం 50% సీట్లను మహిళలకు రిజర్వ్ చేయాలని సిఫారసు చేసింది.

3. మహిళలకు ఆర్థికంగా మరియు రాజకీయంగా సాధికారత కల్పించే దిశగా క్రియాశీలక చర్యలు తీసుకుంటూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2019లో రెండు చట్టాలను రూపొందించింది:

ఎ) క్షితిజ సమాంతర రిజర్వేషన్ యొక్క కొలమానంగా నామినేటెడ్ వర్క్స్ కాంట్రాక్ట్‌లు మరియు సర్వీస్ కాంట్రాక్ట్‌లలో మహిళలకు అవకాశం కల్పించడానికి నామినేటెడ్ వర్క్స్ లో మహిళలకు 50% రిజర్వేషన్.

బి) నామినేటెడ్ పోస్టులలో, అంటే పట్టణ స్థానిక సంస్థలు, గ్రామీణ స్థానిక సంస్థలు మరియు వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ కమిటీలలో క్షితిజ సమాంతర రిజర్వేషన్ యొక్క కొలమానంగా అన్ని నామినేటెడ్ పోస్టులలో మహిళలకు 50% రిజర్వేషన్.

4. భారత ప్రభుత్వం, రాజ్యాంగం (నూట ఇరవై ఎనిమిదవ సవరణ) బిల్లు, 2023(మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు, 2023గా ప్రసిద్ధి చెందింది)ను వరుసగా సెప్టెంబర్ 19, 2023న లోక్‌సభలో మరియు రాజ్యసభలో సెప్టెంబర్ 21, 2023న ప్రవేశపెట్టింది. ఉభయ సభలు బిల్లును ఆమోదించి, క్రింది వాటిని అందించడానికి మార్గం సుగమం చేశాయి:

ఎ. మహిళలకు రిజర్వేషన్: ఈ బిల్లు లోక్‌సభ, రాష్ట్ర శాసనసభలు మరియు జాతీయ రాజధాని ప్రాంతం ఢిల్లీలోని శాసనసభలో దాదాపు మూడింట ఒక వంతు సీట్లను మహిళలకు కేటాయించింది. ఇది లోక్‌సభ మరియు రాష్ట్రాల శాసనసభలలో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు రిజర్వు చేయబడిన స్థానాలకు కూడా వర్తిస్తుంది.

బి. రిజర్వేషన్ ప్రారంభం: జనగణన నిర్వహించిన తర్వాత రిజర్వేషన్ అమలులోకి వస్తుంది. జనాభా లెక్కల ఆధారంగా మహిళలకు సీట్లు కేటాయించేందుకు డీలిమిటేషన్ చేపట్టనున్నారు. 15 ఏళ్ల పాటు రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తారు. అయితే, ఇది పార్లమెంటు చేసిన చట్టం ద్వారా నిర్ణయించబడిన తేదీ వరకు కొనసాగుతుంది.

సి. సీట్ల రొటేషన్: పార్లమెంటు చేసిన చట్టం ద్వారా నిర్ణయించిన విధంగా మహిళల కోసం రిజర్వు చేయబడిన సీట్లు ప్రతి డీలిమిటేషన్ తర్వాత మార్చబడతాయి.

5. పైన పేర్కొన్న పరిశీలనల ఆధారంగా:

లోక్‌సభ, రాష్ట్ర శాసనసభలు మరియు జాతీయ రాజధాని ప్రాంతం ఢిల్లీలోని శాసనసభలో దాదాపు మూడింట ఒక వంతు సీట్లను మహిళలకు కేటాయిస్తూ, పార్లమెంటు ఉభయ సభల్లో "రాజ్యాంగం (నూట ఇరవై ఎనిమిదవ సవరణ) బిల్లు, 2023 (మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు, 2023)ను ఆమోదించినందుకు భారత ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించింది.

మహిళలు ఆర్థికంగా మరియు రాజకీయంగా సాధికారత సాధించడానికి క్షితిజ సమాంతర రిజర్వేషన్ యొక్క కొలమానంగా నామినేటెడ్ వర్క్స్ కాంట్రాక్టులు మరియు సర్వీస్ కాంట్రాక్టులలో మహిళలకు అవకాశం కల్పించడానికి నామినేటెడ్ వర్క్స్ లో మహిళలకు 50% రిజర్వేషన్ మరియు నామినేటెడ్ పోస్టులలో, అంటే పట్టణ స్థానిక సంస్థలు, గ్రామీణ స్థానిక సంస్థలు మరియు వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ కమిటీలలో క్షితిజ సమాంతర రిజర్వేషన్ యొక్క కొలమానంగా అన్ని నామినేటెడ్ పోస్టులలో మహిళలకు 50% రిజర్వేషన్ కల్పిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన క్రియాశీలక చర్యలు గురించి భారత ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తున్నాము.

కె.వి. ఉష శ్రీచరణ్,

మహిళ, శిశు, విభిన్న ప్రతిభావంతులు మరియు

వయోవృద్ధుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి